

22132220

DUTCH B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Friday 10 May 2013 (afternoon)
Vendredi 10 mai 2013 (après-midi)
Viernes 10 de mayo de 2013 (tarde)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for paper 1.
- Answer the questions in the question and answer booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEKST A

MOBIELTJES OP SCHOOL

- ❶ Leraren hebben geen idee wat hun leerlingen tijdens de les uitvreten op hun smartphone. Twitteren, Pingen, WhatsAppen; het zegt driekwart van de docenten weinig. Dat stelt onderzoekster Liesbeth Hop van de Nationale Academie voor Media & Maatschappij. Ze interviewde ruim vijfhonderd leerlingen, docenten en directieleden op 120 basis- en middelbare scholen en concludeerde dat het mobieltjesbeleid op scholen “een chaos” is.
- ❷ “Leerlingen weten haarfijn bij welke leraar ze wel naar muziek mogen luisteren en bij welke leraar niet. Door dat gebrek aan eenduidig beleid ontstaat onduidelijkheid. Leerlingen gaan zich in bochten wringen om hun telefoon te kunnen gebruiken.” Zo sprak Hop een leerling die met twee telefoons naar school gaat. Zijn “koelkast” levert hij in, maar zijn veel hippere, meer geavanceerde mobieltje houdt hij bij zich zodat hij in de klas nog steeds het web op kan.

- ❸ Verandert er niets, dan zullen zich vervelende incidenten voordoen, vreest Hop, die tijdens haar onderzoek “schrijnende” verhalen optekende. Verhalen over leerlingen die Hyves-pagina’s* aanmaken om hun leraar zwart te maken of leerlingen die filmpjes online dreigen te zetten als de leraar hun geen hoger cijfer geeft. “Die misstanden kun je niet vergelijken met het propjes schieten van vroeger”, stelt Hop. “Maar verbieden is geen oplossing. Dat ga je als school ook niet volhouden.”
- ❹ Scholen zouden volgens haar een mediacoach aan moeten stellen. “Stel binnen de school iemand aan die er feeling voor heeft. Iemand die docenten bij kan praten en met leerlingen in gesprek gaat over hun mediagebruik.” Het maakt volgens Hop niet uit of zo’n coach twintig of zestig is, zolang hij of zij maar weet wat er speelt en hoe het werkt. “Die kan op Twitter in de gaten houden wat er over de school wordt getwitterd. Daar hoeft je niet de hele dag mee bezig te zijn, één keer per dag even checken is genoeg.”
- ❺ Maar is die aanpak wél waterdicht? Lang niet elke leerling twittert onder eigen naam of noemt de naam van de school in de berichten. De stroom aan online tweets, foto’s en filmpjes gaat bovendien de hele dag door. “Je kunt het maar tot op zekere hoogte controleren”, erkent Hop. “Maar als je leerlingen laat merken dat je ze volgt, dat je hun berichten leest, kan dat al genoeg zijn.”
- ❻ “Leerlingen zijn geen monsters. We hebben met grote boevenkoppen gesproken, maar als je met ze in gesprek gaat, zijn ze ongelooflijk redelijk. Het gekke was dat zij vaak met strengere maatregelen kwamen om de problemen aan te pakken dan de docenten.”

www.trouw.nl (2011)

* Hyves: sociaal netwerk in Nederland

TEKST B

BART CANNAERTS WEIGERT AWARD OP TE HALEN OM MILIEU TE SPAREN

Een populair Vlaams tv-programma, waarin ouderen jongeren voor schut zetten, is genomineerd voor een Emmy Award, en dus vlieden de leden van het productiehuis naar New York voor de prestigieuze prijsuitreiking. Behalve Bart Cannaerts. “Ik vlieg maar één keer per jaar, uit milieu-overwegingen, dus ik blijf thuis” zegt hij.

5 Bart Cannaerts is een man van principes, dat is het minste wat je kunt zeggen. Sinds hij deze zomer een filmpje opnam over de dramatische gevolgen van de klimaatverandering, volgt hij zelf een aantal regels om het milieu te sparen. Eén: alleen kraantjeswater drinken, geen water uit flessen. Twee: op dinsdag geen vlees eten. En drie: maar één keer per jaar op reis met het vliegtuig, omdat vliegen zo’n enorme uitstoot aan CO2 betekent.

10 Pech voor Cannaerts, want dit populaire programma, waar hij achter de schermen aan meewerkte, is genomineerd voor een internationale Emmy Award. De hele crew van productiehuis Shelter vliegt op 21 november naar New York voor het grote feest, maar Cannaerts kan niet mee. “Ik heb dit jaar al een keer gevlogen”, zegt hij. “Ik heb mezelf dit principe opgelegd, dus moet ik nu streng zijn.”

15 De komiek ziet zo een glamoureuze avond door zijn neus geboord. “Het is een harde noot om te kraken”, geeft Cannaerts toe. “Mijn vriendin wil dit jaar trouwens nog naar de zon op reis en dat gaat óók niet, tot haar grote spijt. Maar we kunnen ook nog op reis naar Amsterdam of zo... De Emmy’s, die ga ik sowieso helemaal missen.”

20 En die Emmy Awards, daar moeten we het glamourgehalte ook niet van overdrijven, vindt Cannaerts. “Het gaat om de internationale Emmy’s, niet de echte, waar kleppers als House MD, Mad Men, 24 en dergelijke voor genomineerd zijn. Die hebben al een tijdje terug plaatsgevonden. Zulke decadente feesten zijn die awardshows trouwens ook niet. De uitreiking van de Gouden Roos in Montreux was eigenlijk een erg saaie academische zitting, waar weinig rock-’n-roll aan was. Al zeg ik dat natuurlijk vooral om me niet onwaarschijnlijk slecht te voelen dat ik er niet bij zal zijn (lacht).”

25 De milieubewuste ideeën van Cannaerts zorgen voor hilariteit bij zijn collega’s. “Ze lachen wel eens om mijn geitenwollensok-ideeën, ja”, zegt hij. “Ik heb een opleiding tot bio-ingenieur gevolgd, dus ik weet maar al te goed welk gigantisch probleem de klimaatverandering is, en ik begrijp technisch ook hoe dat allemaal in elkaar zit. Ik wil graag denken dat ik met die paar kleine ingrepen mijn steentje bijdraag. Al zal dat vliegtuig vanzelfsprekend ook zonder mij vliegen. Maar het geeft mezelf wel voldoening dat ik kan vasthouden aan mijn belofte.”

www.destandaard.be (2011)

TEKST C

“JE KUNT LEERLINGEN NIET STEEDS HETZELFDE ONDERZOEK LATEN DOEN”

- 5 ❶ Sinds september 2011 is de maatschappelijke stage verplicht voor alle leerlingen in het voortgezet onderwijs. Leerlingen moeten tijdens hun schoolloopbaan dertig uur vrijwilligerswerk doen, bijvoorbeeld bij een sportvereniging of in een bejaardentehuis. Het is niet eenvoudig om maatschappelijke stageplekken te regelen voor leerlingen, zo ondervond een Amsterdamse docent. De stage is een nieuw fenomeen in Nederland, bedrijven en instellingen hebben tijd nodig om aan het idee te wennen.
- 10 ❷ Peter Smit, de stagebegeleider van het Nova-college, begon zijn lange zoektocht in de adressengids van het stadsdeel Geuzenveld-Slotervaart. “Ik ben gewoon gaan bellen”, zegt hij. Een van zijn eerste opdrachtgevers werd de brandweer. “In de kazerne huist een brandveiligheidscentrum waar burgers informatie kunnen vragen. Maar er kwam nauwelijks iemand langs. Een groepje leerlingen maakte een enquête van vijf vragen. Met een button van de brandweer op hun jas gingen ze buurtbewoners ondervragen. Het bleek dat eigenlijk niemand van het bestaan van het brandveiligheidscentrum wist.”
- 15
- 20 ❸ Inmiddels heeft Smit tientallen opdrachtgevers. Dat is mooi, maar is niet genoeg om alle leerlingen aan een stageplek te helpen. Smit is twee dagen per week bezig met “netwerken”. “Ik ben de spin in het web op deze school. Ik moet overleggen met docenten en leerlingen, maar vooral ook praten met opdrachtgevers. Want je kunt niet steeds hetzelfde onderzoek doen voor de brandweer. Er moet dus iedere keer gekeken worden wat nuttig is. Leerlingen moeten ervaring opdoen, maar opdrachtgevers moeten er ook echt wat aan hebben.”
- 25
- 30 ❹ Naast zijn bureau bij het meeting point staat een houten paneel te wachten. Samen met de leerlingen die het maakten, gaat Smit het binnenkort overhandigen aan het personeel van een kinderdagverblijf in de buurt. Het is een speelbord dat aan het hek op de speelplaats wordt gehangen en waarop kinderen kunnen tekenen. Dit project is geheel binnen de school gerealiseerd. “We hebben hier de machines en de techniek in huis om dat te maken.”

- 35 ⑤ Smit hoopt dat meer bedrijven zich zullen aanmelden bij scholen. Nu beperken de stages zich vooral tot werkplekken bij gemeentelijke instellingen. Natuurlijk is hij blij met de permanente stageplekken in het zorgcentrum het Gerhardhuis, waar leerlingen koffie en thee schenken en meehelpen tijdens spelletjesmiddagen. “Ik kan er altijd leerlingen naartoe sturen. Zij weten wat ze aan hen hebben en ik weet wie ik kan sturen. Maar ik zou graag commerciële bedrijven een kijkje in onze school willen geven. Zo krijgen zij een veel beter beeld wie er straks bij hen komen werken.”
- 40
- 45 ⑥ De supermarkt Albert Heijn in het dichtbij gelegen winkelcentrum is een van de eersten. Leerlingen mochten een onderzoekje doen naar het gedrag van scholieren in de supermarkt. “De bedrijfsleider vond dat een goed idee. Volwassen onderzoekers krijgen gewenste antwoorden, tegen leeftijdsgenoten zijn leerlingen eerlijker.” Geïnterviewden vonden de winkelketen naïef. Gelegenheid maakt de dief, was het motto van de jongeren. De tijd zal leren of andere bedrijven het voorbeeld van Albert Heijn zullen volgen.

www.trouw.nl (2009)

TEKST D

FRAGMENT UIT OEROEG

Oeroeg is een boek over de vriendschap tussen een Indonesische en een Nederlandse jongen. Het verhaal speelt zich af in het Nederlands-Indië van voor de Tweede Wereldoorlog. Geleidelijk groeien de twee jongens uit elkaar. De ikfiguur gaat in Nederland studeren. Een paar jaar later keert hij terug naar Indië, dat in de tussenliggende periode grote stappen op weg naar de onafhankelijkheid heeft gezet. Op een onverwacht moment ontmoeten de twee elkaar.

- ❶ Ik zag dat Oeroeg bleek geworden was. Een litteken op een van zijn wangen stak scherper dan eerst af tegen zijn huid. “Luister...” begon ik, maar hij onderbrak me, met drift in zijn stem: “Ga weg. Je hebt hier niets te maken.” Zijn ogen waren zwartglanzend als de waterspiegel van Telaga Hideung, en even weinig van zins prijs te geven wat in de diepte verborgen lag.
- ❷ Ik begreep dat het dwaasheid was hem tot een gesprek te willen verlokken. Wat ik ontdekken mocht was duidelijk zichtbaar. Om zijn rechterarm was een flard vuil doek geknoopt, waarop nog het Rode-Kruisteken zichtbaar was. De kris in zijn gordel, de op Soendaneze wijze gebonden kain om zijn hoofd – zijn kaki shorts, naar Amerikaans model, en zijn revolver, misschien afkomstig uit de nalatenschap van de Japanners – wat viel er meer te leren omtrent de etappes die hij had afgelegd? “Ga weg,” herhaalde hij ten overvloede. Ik draaide mij half om en keek naar Telaga Hideung, oeroude kraterput, door regenval tot een meer gemaakt.
- ❸ Een wolk trok voor de zon en het meer glansde koud, als inkt en lood. De scherpe toon van een patrouillefluit klonk in de verte. Ik begreep dat ik [- X -] werd. Zijn ogen zochten [- 37 -] rondom in het bos. Hij dacht niet meer aan mij. Iedere spier van zijn lichaam spande zich tot verweer, tot vlucht. Hij stond, half van mij afgewend, in overleg met zichzelf. De pezen van zijn nek en zijn magere schouderbladen waren zichtbaar door de scheuren in zijn hemd. Hij was tegelijk meelijwekkend en [- 38 -] – wild in hinderlaag, maar ook de intelligentie die desa’s* verwoest en heuvels zwartgeblakerd had. Nog één [- 39 -] zag ik hem zo staan, tegen de [- 40 -] achtergrond van het bos.

Hella S Haasse, *Oeroeg* (1948)

* desa’s: dorpen

TEKST E

MIJN DOCHTER ZIT OP VOETBAL

- 5 ❶ “Mars, die sokken moeten echt omhoog. Zo zie je er niet uit.” Subtiel laat mijn vrouw weten dat afgezakte voetbalkousen uit de tijd zijn. Vandaag de eerste training van Maan én van mij. Dit jaar ben ik naast jeugdleider ook trainer van haar team. De velden liggen erbij als een vers getrouwde bruid. Achtervolgd door een groepje giechelende jongens springt een kikker voor zijn leven. De watersproeiers sissen schitterend.
- 10 ❷ Patrick, Tijn, Quinten, Jesse, Gijs. Ze zijn er allemaal weer. Vertrouwd. Heel anders dan vorig jaar. Toen ons loopje over het Wasmeesterrein onwennig was. Alsof we naar een feestje gingen waar we niemand kenden.
- 15 ❸ Maan zit nu in de F6, met de meeste spelers van afgelopen seizoen. “Zijn we dus beter dan vorig jaar, toen waren we F9”, zegt ze. In werkelijkheid zijn we een stuk slapper geworden, maar daarover houd ik wijselijk mijn mond. Samed en Romme, onze publiekstrekkingen van vorig seizoen, spelen nu in de selectie van F1/F2. Toch een beetje of we Babel en Sneijder zijn kwijtgeraakt.
- 20 ❹ Er is wel een nieuw meisje in het team, Nikita. Maan is als een bijenkoningin zo blij met iedere nieuwe jongen, maar een meisje... Volgens geruchten kan Nikita heel hard schieten. Niemand beter dan ik, zie je Maan denken. En zeker geen seksegenoot. “Ik kan toch ook heel hard schieten, pap?”
- 25 ❺ Na de training zie ik wie onze tegenstanders zijn in de competitie. Oef. Worden we niet vrolijk van. Zo staan De Vecht F2, Loosdrecht F2 en Hertha F2 op het programma. Ik voorspel verliespartijen met monsterscores. Alsjeblieft niet nog zo’n seizoen als vorig jaar toen we maar twee keer wisten te winnen.
- 30 ❻ Tijd voor een list. Michael is nieuw op de club. Hij is ingedeeld in de F7. Michael is een terriër, heb ik gezien. ’t Viel Maan ook al op. “Die jongen is goed zeg!” Ik denk: een ruwe diamant, die wedstrijden voor ons kan beslissen en al de goedkeuring heeft van mijn eigen Queen Bee. Ik klap de laptop open en begin aan een mailtje voor de voorzitter van de jeugdcommissie.

Marcel Goedhart, *Mijn dochter zit op voetbal* (2008)